

NPLW Ondersteuningsaanbod Warmteprogramma

Huiswerkopdracht 2: raamwerk warmteprogramma en doelen

1 Inleiding

Deze huiswerkopdracht gaat over twee onderwerpen die belangrijk zijn aan het begin van het proces om een warmteprogramma op te stellen: het raamwerk en de relevante beleidsdoelen.

1. **Het raamwerk** van het warmteprogramma: door een raamwerk op te stellen denk je in een vroeg stadium na over wat je in het warmteprogramma wilt opnemen. Dit geeft richting aan je proces en aanpak.
2. **De relevante beleidsdoelen** voor het warmteprogramma: diverse lokale, regionale en landelijke doelstellingen hebben invloed op de doelen van het warmteprogramma. Door deze doelen vroeg in kaart te brengen, bieden ze houvast bij het opstellen van het warmteprogramma.

Tip:

We willen je met deze huiswerkopdracht natuurlijk niet opzadelen met extra werk naast het opstellen van het Warmteprogramma. Gebruik daarom de opbrengsten van de opdracht voor je eigen proces en vice versa.

2 Leerdoelen van deze opdracht

Deze opdracht helpt je bij het behalen van verschillende (leer)doelen.

1. Je weet welke onderdelen het raamwerk van een warmteprogramma kan bevatten, wat de waarde is van deze onderdelen en welke onderdelen verplicht zijn.
2. Je heb gekozen welke onderdelen je wilt opnemen in het warmteprogramma van jouw gemeente.
3. Je hebt een overzicht van de (boven)lokale beleidsdoelen en weet hoe die van invloed (kunnen) zijn op de doelen van het warmteprogramma.

Let op: naast deze opdracht zijn meer acties nodig om bovenstaande doelen geheel te behalen. Deze acties kun je vóór en na werksessie 2 uitvoeren in het kader van het opstellen van het Warmteprogramma.

3 Opdracht

1. In de bijlage vind je een uitgebreid overzicht van onderdelen en thema's van een warmteprogramma. Een deel van deze onderdelen zijn verplicht, een deel niet. Gebruik de checklist op pagina 3. Beoordeel welke onderdelen je wilt toevoegen aan het raamwerk van het warmteprogramma van jouw gemeente:
 - a. Welke onderdelen neem je zeker op?
 - b. Welke onderdelen neem je mogelijk op. Waarom wel/niet?
 - c. Welke onderdelen neem je zeker niet op?

De 'Checklist raamwerk warmteprogramma' vind je op pagina 3.

2. **Breng de bestaande lokale, regionale en landelijke beleidsdoelen voor verduurzaming van de gebouwde omgeving in kaart.**
 - a. Welke beleidsdoelen staan in beleidsdocumenten zoals de Transitievisie Warmte, Regionale Structuur Warmte (onderdeel van de RES), Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving (PVVGO), Nationaal Isolatieprogramma en het Nationaal Klimaatakkoord? Denk aan doelen voor vermindering van de warmtevraag en de aansluiting van woningen op een warmtenet in 2030.
 - b. Hoe verhouden deze doelen zich tot elkaar? Welke doelen sluiten goed op elkaar aan, welke niet?
 - c. Hoe concreet en meetbaar zijn deze doelen?

Voorbeelden van relevante beleidsdoelen

- Gemeentelijk doel: aardgasvrije gemeente in 2045
- Gemeentelijk doel: energieneutrale gemeente in 2050
- Doel RSW: vermindering warmtevraag van 29 PJ naar 23 PJ in 2050
- Doel PVVGO: 2,5 miljoen woningen isoleren tot 2030, met nadruk op uitfasen EFG

Checklist raamwerk warmteprogramma

- Hieronder vind je een checklist voor het raamwerk van het warmteprogramma. Per onderdeel benoemen we één of meerdere thema's.
- Ons advies: geef alle onderdelen een plek in je warmteprogramma. Ze zijn waardevol voor (bijna) alle gemeenten. Per onderdeel kun je bepalen welke thema's relevant zijn voor jouw gemeente.
- Gebruik deze checklist om te bepalen welke bouwstenen jouw gemeente opneemt in het warmteprogramma. Zie vraag 1 (bij opdracht).
- Bekijk het voorbeeld van een warmteprogramma in de Handreiking ter inspiratie.
- Zie minimale inhoudelijke vereisten uit de Handreiking op de volgende pagina.

Onderdeel	Thema	Verplicht?	Opnemen?	Opmerkingen
Inleiding	Ambities gemeente			
	Context: Veranderingen t.o.v./sinds TVW			
	Proces opstellen WP	Ja		o.a. participatieproces
Kaders	Wgiw, Wcw, Omgevingswet, beleidskaders			
Evaluatie TVW	Evaluatie TVW	Ja	Ja	Evaluatie TVW is vormvrij. Zie Handreiking p. 10
Analyse huidige situatie	Huidige warmtevoorziening, Energie-infrastructuur, Energieverbruik per type gebouw.	Ja*		*Verplicht voor gebieden met voornemen inzet aanwijsbevoegdheid. Zie Handreiking p.10
Visie	Uitgangspunten			
	Afwegingskader duurzame warmte			
Opgave en doelen	Opgave warmtetransitie			
	Doelstellingen			
Voorkeursoplossingen	Analyse beschikbare warmtebronnen			
	Analyse warmteoplossingen per gebied/buurt			Totale nationale kosten, eindgebruikerskosten, CO2-reductie, etc.
	Impact op het milieu			planMER
	Keuze voorkeursoplossing			M.b.v. afwegingskader
Vooruitblik	Zie onder deze checklist een opsomming van de verplichte onderdelen uit de Handreiking.	Ja*		*Verplicht voor gebieden met voornemen inzet aanwijsbevoegdheid. Zie Handreiking p.10
Fasering	Fasering geplande realisatie tot 2035 en 2050			
Aanwijsbevoegdheid	Voorwaarden inzet aanwijsbevoegdheid			
Uitvoeringsagenda	Gebiedsgerichte aanpakken			Met en zonder inzet aanwijsbevoegdheid
	Gemeentebrede aanpakken			
	Onderzoeken			
	Innovatie, pilotprojecten			
	Uitgangspunten participatie			
Organisatie uitvoering	Organisatie, capaciteit, middelen			
	(Lokale) samenwerking en communicatie			
	Randvoorwaarden, risicobeheersing, planning			
Monitoring en evaluatie	Prestatie-indicatoren, benodigde data, methode monitoren/leren/bijsturen			

3.2 Inhoudelijke vereisten

Het Bgiw bevat ook eisen over de inhoud van een warmteprogramma. Zo moet een warmteprogramma een vooruitblik en een terugblik bevatten:

Vooruitblik

Deze vooruitblik bestaat uit:

- Een overzicht van de locaties en het aantal daarin aanwezige gebouwen en milieubelastende activiteiten waarvoor de gemeente de aanwysbevoegdheid wil inzetten.
- Een overzicht van het aantal gebouwen dat ter voorbereiding op de inzet van de aanwysbevoegdheid zal worden geïsoleerd.
- Een overzicht van de energie-infrastructuur die *ter vervanging van aardgas* wordt ingezet voor locaties waar de gemeente de aanwysbevoegdheid wil inzetten.
- Een beschrijving van de totale kosten voor de maatschappij die de realisatie van deze energie-infrastructuur met zich meebrengt.
- Een beschrijving van de verwachte gemiddelde warmtebehoefte van de gebouwen waarvoor de gemeente de aanwysbevoegdheid wil inzetten aan het begin en einde van de periode van het warmteprogramma.

Goed om te weten: milieubelastende activiteiten

Bij milieubelastende activiteiten moet je denken aan het gebruik van aardgas in utiliteiten, zoals horeca en detailhandel. Zie paragraaf 4.2 juridisch planproces voor meer informatie over de aanwysbevoegdheid en aardgasverbruik in de industrie.

Terugblik

Een terugblik met een beschrijving van de uitvoering en de resultaten van het vorige warmteprogramma inclusief een samenvatting van de 5 elementen uit de vooruitblik hierboven. De transitievisie warmte kan op basis van het overgangsrecht als warmteprogramma gelden.

Minimale invulling warmteprogramma

Iedere gemeente moet met haar warmteprogramma aan bovenstaande vereisten voldoen. Dit 'minimale warmteprogramma' is beperkt in omvang. Tabellen 2 en 3 geven een voorbeelduitwerking die aan de verwachte inhoudelijke vereisten voor het warmteprogramma voldoet. Het is goed om te beseffen dat:

- Het warmteprogramma alleen een overzicht hoeft te geven van gebieden waarin de gemeente de aanwysbevoegdheid wil inzetten.
- De gemeente niet verplicht is om de aanwysbevoegdheid in te zetten. Tabellen 2 en 3 kunnen dus ook leeg zijn.
- Deze minimale invulling van het warmteprogramma voldoet aan de vereisten die op dit moment verwacht worden, maar niet meer dan dat. Een uitgebreider warmteprogramma draagt effectiever bij aan een goed verloop van de gebiedsgerichte aanpak en het creëren van duidelijkheid en handelingsperspectief. We raden daarom aan ook de gebieden op te nemen waar je niet van plan bent de aanwysbevoegdheid in te zetten, maar waar je wel al een beoogde aanpak voor hebt.

Fragment uit De Handreiking over minimale inhoudelijke vereisten warmteprogramma